

HuCER 2018 Konferencia- beszámoló

A Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesületének (*Hungarian Educational Research Association- HERA*) célja hazai és nemzetközi tudományos hálózatokban való szakmai részvétel, hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatások folytatása, támogatása, illetve fórum biztosítása a neveléstudományok művelőinek.

Az egyesület immár hetedik alkalommal hívta életre éves konferenciáját a HuCER 2018-at, melynek idén a Kodolányi János Főiskola székesfehérvári campusa adott otthont. Május 24- 25. között több mint 200 nevelés- és oktatáskutató osztotta meg egymással legfrissebb kutatási eredményeit 34 szekcióban. A konferencia témái között szerepeltek romológia kutatásokkal foglalkozó előadások, a környezeti nevelés, környezetpedagógia témaköre, az IKT szerepe a tanulásban, neveléstörténeti kutatások, családpedagógiai kutatások, a sportpedagógia témakörében folyó kutatások, de a pályaválasztás és a felsőoktatásban jelentkező lemorzsolódás témáját is megvitatták a kutatók. A konferencia meghívott előadójaként tartott plenáris előadást Joanna Madalińska-Michalak, a Lengyel Pedagógiai Társaság elnöke is, aki a 21. századi tanulás új lehetőségeit mutatta be.

Az EFOP-5.2.2-17 Transznacionális együttműködések Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás: kelet-közép-európai tapasztalatok című projekt résztvevői a konferencia keretében arra vállalkoztak, hogy bemutassák eddigi eredményeiket annak kapcsán, hogy milyen szerepe van a tanulásnak, a felnőttek tanulásának, a közösségi tanulásnak a hátrányok leküzdésében. A közösség a hátrányos helyzetből milyen utakon, módokon keresheti a kitörést. Egyes térségekben mely tanulási formák tudnak hozzájárulni a fejlődéshez. A jó gyakorlatok és kutatási tapasztalatok mellett a nem formális tanulásra és színtereire fókuszáltak az előadások, sőt a közösségi tanulás terepeit is vizsgálták előadásukban a kutató kollégák.

Társadalmi innováció és közösségi tanulás című szekcióban két, a projektben résztvevő kolléga bemutatta kutatási eredményit. **Prof. Dr. Kozma Tamás** és **Prof. Dr. Forray R. Katalin** elnökletével. **Kozma Tamás**, a *Társadalmi innováció és közösségi tanulás* címmel tartott előadást, melyben a társadalmi innováció fogalmát és annak mindmáig vitatottságát elemezte. Eredményei kapcsán kiemelte: A társadalmi hálózatok folyamatosan globalizálódnak, ugyanakkor folyamatosan szeparálódnak is egymástól. A horizontálisan kiterjedő hálózatok tanuló közösségeket (városokat és régiókat) eredményeznek, amelyek sikerrel tudnak ellenállni a felülről jövő beavatkozásoknak, sőt rezilienssé képesek válni.

Ugyanakkor ezek a (vertikálisan) elkülönült hálózatok nehezítik az innovációk áttörését, és akadályozzák terjedésüket is.

Márkus Edina *A tanuló közösségek vizsgálata – Módszertani háttér* címmel tartott előadást a szekcióban. Arra vállalkozott, hogy a Közösségi tanulás és társadalmi innováció kutatás módszertani háttérét bemutassa. Azt vizsgálta, hogy milyen szerepe van a tanulásnak, a felnőttek tanulásának, a közösségi tanulásnak a hátrányok leküzdésében. A közösség a hátrányos helyzetből milyen utakon, módokon keresheti a kitörést. A tanulás hogyan járul hozzá egy településrész, település, térség fejlesztéséhez, felzárkóztatásához; kisebb-nagyobb közösség átalakulásához, hogyan jelenik meg benne az egymástól tanulás, tudásátadás (tanuló közösségek). Az előadás során a vizsgálat módszereit, vizsgálati szempontjait és első eredményeit mutatta be.

Barabási Tünde *Az iskola nevelő közege* című szekcióban a *6-7 évesek a romániai oktatási rendszerben. Az integrált fejlesztés jó gyakorlata* címmel tartott előadást. Előadásban beszélt arról, hogy a 2011/1-es tanügyi törvény alapján Romániában a 6-7 évesek kötelező oktatásban részesülnek, a korábbi óvodai fokozatról szervezetenként átkerülnek az általános iskola kezdő fokozatára. Az előadásának célja volt, hogy az átalakulás különböző aspektusait számba vegye, illetve az integrált kompetenciaorientált tervezés kivitelezésének a lehetséges gyakorlatát bemutassa.

Szücs Tímea a *Kulturális tanulás és zeneoktatás* címmel tartott előadást, a felnőttkori tanulás sajátos színterei című szekcióban. A „Zenetanulás Magyarországon 2017” adatbázis elemzése során a kultúrafogyasztási szokások területén kimutatta, hogy jelentős különbségeket találhatunk a zenét tanuló és a zenét nem tanuló gyermekek között. A zenét tanuló gyermekek körében domináns a magaskultúra fogyasztók aránya, míg a zenét nem tanulók esetében az otthonülő típus emelkedett ki. Úgy tűnik, hogy a kulturális tőke meghatározó a zenét tanuló gyermekek családjában, ami lehetőséget ad a mind a társadalmi státus megőrzésére, mind a társadalmi mobilitásra.

Tamášová Viola és **Barnová Silvia** szintén ebben a szekcióban a *Formális felnőttkori tanulás és a felnőttoktatási szakemberek képzése Szlovákiában* címmel tartottak előadást. Prezentációjukban kiemelték, hogy a munkaerőpiacon zajló változásokból kifolyólag egyre komolyabb szerepet tölt be az egész életen át tartó tanulás, különösen a felnőttkori oktatás és a felnőttkori képzés, ezen belül pedig a tovább- és átképzés. A formális felnőttkori tanulás kontextusában fontos jelentősége van a felnőttoktatóknak. Céljuk volt, hogy feltárják az andragógia szakos egyetemi hallgatók tanulmányaikra irányuló motivációját, továbbá

feltérképezzék, hogy milyen pályaválasztási lehetőségek nyílnak meg előttük a tanulmányaik elvégzése után.

A felnőttkori tanulás sajátos színterei szekciót tovább színesítette **Kenyeres Attila Zoltán** *A televíziós dokumentumfilmekből tanuló felnőttek jellemzői* című előadása. A felnőttek televíziós előadásban feltárták, hogy milyen háttérváltozók jellemzik azokat a felnőtteket, akik rendszeresen néznek televíziós dokumentumfilmeket. A vizsgálódás elsődleges célja volt annak feltárása, milyen szerepet töltenek be a televíziós ismeretterjesztő dokumentumfilmek a hazai felnőttek mindennapos tanulásában.

Tamás Csilla a Felnőttkori tanulás és közművelődés című szekcióban tartott előadást, *Lehetséges-e egy tudatosabb közösség nevelése? Tapasztalok a „Felnőtté képzés” program tükrében* címmel. A kutató az EMKE Ifjúsági Szervezetének (EMKISZ) tevékenységét mutatta be prezentációja során.

Takács-Miklósi Márta a *Fogvatartottak reintegrációjának lehetőségei és nehezítő körülményei egy kutatás eredményei alapján* címmel tartott előadást a konferencián. A Speciális tanulási színterek szekcióban elmondta, hogy a kutatás célkitűzése a büntetés-végrehajtásról kialakított helyzetkép bemutatása volt az ott dolgozó, fogvatartottakkal közvetlen kapcsolatban álló személyzet véleménye alapján. Előadásában foglalkozott az oktatás támogatottságának témakörével, a reintegrációs tisztek szerepkörének, eredményességének feltárásával. Elmondta, hogy a fogvatartottak személyiségváltozásának kulcskérdése az oktatás.

Forray R. Katalin a Társadalmi innováció és közösségi tanulás szekció elnöki feladatai mellett előadást tartott a Romológiai kutatások szekcióban. *Új középosztály? A cigány/roma közösség alakulása* című előadásában elmondta, hogy felgyorsult az a társadalmi változás, amelynek során e népesség - legalábbis jelentős része - a középosztályba lép át, ez a folyamat természetesen hosszú idő óta tart, csak évtizedekkel ezelőtt inkább az volt jellemző, hogy az néhány cigány ember, akik a középosztályba léptek át, igyekezett függetlenné válni etnikai eredetétől. Ma azt tapasztalhatjuk, hogy a középosztályba átlépők megtartják nevüket, gyakorolják nyelvüket, erősítik identitástudatukat.